

گروه‌های سیاسی در پارلمان هفتم اروپا

پارلمان اروپا تنها نهاد اتحادیه است که اعضای آن با رأی مستقیم مردم انتخاب می‌شوند. اعضای پارلمان هر پنج سال یک‌بار انتخاب می‌شوند. هفتمین دور پارلمان اروپا از سال ۲۰۰۹ آغاز شد و تا سال ۲۰۱۴ به کار خود ادامه می‌دهد. در این دوره ۷۳۶ نفر نمایندگی ۴۹۲ میلیون نفر از ۲۷ دولت عضو را بر عهده دارند.

۱- حزب مردم اروپا

در سیاست اروپا، جایگاه راست میانه معمولاً متعلق به دموکرات مسیحی‌ها یا محافظه‌کاران است. گروه حزب مردم اروپا زیر سلطه احزاب دموکرات مسیحی است و خواهان هم‌گرایی نزدیک‌تر اقتصادی در اروپا و نیز سیاست‌های مهاجرتی، خارجی و دفاعی مشترک است. برنامه‌های این حزب مبتنی بر حمایت از ارزش‌های خانواده، اصلاح بودجه اتحادیه و مشارکت پایدار فرآتلاتیک است.

بیانیه این گروه سیاسی برای انتخابات ۲۰۰۹ پارلمان اروپا متضمن ایجاد فرصت‌های شغلی جدید، دوری از حمایت‌گرایی و ضرورت هماهنگی سیاست‌های پولی و مالیاتی، افزایش شفافیت و نظارت بر بازارهای مالی، تأکید بر فناوری‌های سبز در بازار اروپا، افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر، بهبود شرایط کاری برای شاغلین صاحب فرزند و جذب کارگران ماهر از بقیه

شناسایی نیروهای مؤثر در این نهاد اروپایی به عنوان نماینده تفکرات سیاسی مردم دولت‌های عضو اتحادیه اروپا حائز اهمیت است. این نیروها را می‌توان در گروه‌های سیاسی فعال در پارلمان اروپا شناسایی نمود. اکثر اعضای پارلمان اروپا در گروه‌های سیاسی تقسیم‌بندی شده‌اند و تعداد معدودی از نمایندگان خارج از این گروه‌بندی‌های سیاسی قرار می‌گیرند. در این دوره گروه‌های سیاسی پارلمان اروپا عبارتند از گروه حزب مردم اروپا (دموکرات‌های مسیحی) و دموکرات‌های اروپا، گروه سوسیالیست در پارلمان اروپا، گروه ائتلاف لیبرال‌ها و دموکرات‌ها برای اروپا، گروه اتحادیه اروپای ملل، گروه سبزه‌ها / ائتلاف آزاد اروپایی، گروه هم‌پیمان چپ متحد اروپا، چپ سبز نوردیک و گروه دموکراسی / مستقل. در این گزارش به معرفی هر یک از این گروه‌های سیاسی می‌پردازیم.

کشورهای دنیا در جهت رقابت‌پذیری و پویایی بیش‌تر اقتصاد دنیا بود.

این گروه از سال ۱۹۹۹ بزرگ‌ترین گروه سیاسی پارلمان اروپا بوده است که در پارلمان هفتم اروپا ۲۶۴ عضو دارد. بزرگ‌ترین هیأت‌های ملی در این گروه از کشورهای آلمان (۴۲ عضو از احزاب دموکرات مسیحی و سوسیال مسیحی)، ایتالیا (۳۵ عضو از حزب مردم آزادی)، فرانسه (۲۹ عضو از اتحادیه جنبش مردمی) و لهستان (۲۸ عضو از جبهه مدنی) هستند. بریتانیا تنها عضو اتحادیه است که هیچ نماینده‌ای در این گروه سیاسی ندارد.

حزب مردم اروپا در حال حاضر از جایگاه قدرتمندی در نهادهای اتحادیه و بسیاری از دولت‌های عضو اتحادیه برخوردار است. رئیس فعلی کمیسیون اروپا (خوزه مانوئل باروسو) و رئیس فعلی پارلمان اروپا (یرژی بوزک) به این گروه سیاسی وابستگی دارند. در سال ۲۰۰۹، سیزده رئیس دولت عضو اتحادیه مشتمل بر رؤسای دولت‌های هلند، ایتالیا، رومانی، لتونی، مالت، لوکزامبورگ، یونان، لیتوانی، آلمان، سوئد، فرانسه، لهستان و بلژیک وابسته به احزاب عضو این گروه سیاسی اروپایی هستند. چنین سمت‌هایی نشان از قدرت حزب مردم اروپا در صحنه سیاسی اتحادیه اروپا دارد.

۲- ائتلاف مترقی سوسیالیست‌ها و دموکرات‌ها

در اروپای غربی، احزاب سوسیالیست یا سوسیال دموکرات از زمان همکاری‌های مدرن اروپایی در جایگاه چپ میانه قرار داشته‌اند. این گروه از ۲۳ ژوئن ۱۹۵۳ در مجمع مشترک جامعه ذغال‌سنگ و فولاد اروپا ایجاد شد و سپس فعالیت‌های خود را در پارلمان اروپا تداوم بخشید. این گروه بر اساس ایدئولوژی سوسیال دموکراسی عمل می‌کند و هدف آن ایجاد یک اروپای اجتماعی جدید است. سوسیالیست‌ها اولویت‌های خود را در تضمین

اشتغال و استانداردهای زندگی علیه رکود، مقابله با تغییر آب‌وهوا، ارتقای عدالت اجتماعی و امنیت معرفی می‌کنند. بسیاری از اعضای این گروه، محافظه‌کاران اروپا را به دلیل تأکید زیاد بر بازار آزاد، متهم به توزیع رکود می‌نمایند.

این گروه در حال حاضر با داشتن ۱۸۴ عضو، دومین گروه بزرگ پارلمان اروپا و تنها گروهی است که از تمامی دولت‌های عضو در پارلمان اروپا نمایندگی دارد. عناصر اصلی این گروه در این دوره پارلمانی مشتمل بر ۲۳ عضو حزب سوسیال دموکرات آلمان، ۲۱ عضو حزب سوسیالیست کارگران اسپانیا و ۲۱ عضو حزب دموکراتیک ایتالیا هستند. این گروه ۱۴ عضو از حزب سوسیالیست فرانسه و ۱۳ عضو حزب کارگر بریتانیا را نیز در برمی‌گیرد.

۳- ائتلاف لیبرال‌ها و دموکرات‌ها

این گروه تا حد زیادی معتقد به لیبرالیسم است. ائتلاف لیبرال‌ها و دموکرات‌ها علاقمند به تعمیق و گسترش بیشتر اتحادیه اروپا است و خواهان یافتن پاسخ‌های فراملی به چالش‌های پان‌اروپایی است. آنها از کارکرد بهتر بازار واحد اروپا از طریق آزادی حرکت کارگران و رقابت بیشتر حمایت می‌کنند و دفاع از آزادی‌های بشری را در صدر اولویت‌های خود قرار می‌دهند.

این گروه مهم‌ترین برنامه‌های سیاسی خود را در ۱۰ مورد زیر معرفی کرده است:

- ارتقای صلح از طریق احترام به تنوع هویت‌های فرهنگی، زبانی و محلی و باز بودن اتحادیه به سوی همه دولت‌های اروپایی که با معیارهای عضویت تطابق داشته باشند؛

- تبدیل کردن اتحادیه اروپا به یک بازیگر جهانی از طریق کم کردن شکاف جنبه‌های سیاسی و اقتصادی آن؛

— گشایش، دموکراتیزه کردن و تقویت پاسخ‌گویی نهادهای اتحادیه اروپا؛

— تضمین حقوق بنیادین همه شهروندان اروپا و حذف همه اشکال تبعیض؛

— ارتقای آموزش در همه سطوح؛

— تقویت حکومت اقتصادی اتحادیه اروپا؛

— تضمین ارزش پول برای مالیات‌دهندگان، ریشه‌کنی تقلب، مقابله با بوروکراسی غیرضروری و شفافیت و انصاف بیشتر نظام منابع؛

— تبدیل کردن اروپا به رهبر جهانی حمایت از محیط زیست؛

— افزایش کارآیی‌های جهانی شدن؛

— تضمین شناسایی کامل و تقویت نقش مناطق اروپا.

این گروه با ۸۴ عضو، عنوان سوم را در میان گروه‌های سیاسی پارلمان هفتم اروپا در اختیار دارد.

حزب‌های ملی مهم در این گروه از حزب دموکرات آزاد آلمان (با ۱۲ عضو)، حزب لیبرال دموکرات بریتانیا (با ۲۱ عضو) و حزب ایتالیای ارزش‌ها (با ۷ عضو) هستند.

۴- ائتلاف آزاد اروپا - سبزها

این گروه متشکل از احزاب سبز از یک سو و منطقه‌گرایان و نمایندگان ملت‌های بدون دولت از اسکاتلند، ولز و کاتالونیا از سوی دیگر است. آنها به دنبال حمایت بهتر از محیط زیست، تمرکز زدایی از دموکراسی و برابری جنسیتی در محل کار هستند. ائتلاف آزاد اروپا - سبزها اغلب مواضع فدرالیستی اتخاذ می‌کند، هر چند که سبزهای بریتانیا و سوئد در مورد هم‌گرایی اروپا، دیدگاه متفاوتی نسبت به همکارانشان دارند.

در تبلیغات انتخابات ۲۰۰۹ پارلمان اروپا اولویت‌های کاری این گروه در موارد ذیل معرفی شدند:

— اصلاحات اقتصادی و اجتماعی برای توسعه پایدار بشریت و جهان طبیعی؛

— روند دموکراتیکی که مسایل تجاری، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی را به حقوق زیست‌محیطی، فرهنگی و دموکراتیک پیوند دهد؛

— استانداردهای بالای زیست‌محیطی، اجتماعی و دموکراتیک برای تضمین کیفیت زندگی؛

— هم‌بستگی و حقوق تضمین‌شده بشری و شهروندی برای هر نفر مشتمل بر افرادی که از کشورهای غیرعضو اتحادیه اروپا آمده‌اند؛

— طراحی سیاست خارجی در جهت حل مشکلات از طرق مسالمت‌آمیز؛

— اصلاح ساختارها برای مشارکت دموکراتیک در تصمیم‌گیری سیاسی؛

— تضمین فرصت‌ها و حقوق برابر، در عین تنوع زبانی و فرهنگی؛

— سیاست اشتغال و توزیع مجدد کار با توجه ویژه به مسایل جنسیتی؛

— مشارکت شخصیت‌های منتخب و صاحب قدرت در تصمیمات مرتبط شورای وزیران؛

— توسعه بند ۲ ماده ۲۹۹ معاهده آمستردام برای تمهید جایگاه ویژه دائمی مناطق دوردست شامل جزایر قناری، آژورس، مادیرا و مناطق فرانسوی.

ائتلاف آزاد اروپا - سبزها هدف خود را ساختن جامعه‌ای می‌داند که در آن به ارزش‌های بنیادین حقوق بشری و عدالت زیست‌محیطی احترام گذاشته شود و آزادی دنیای کار افزایش یابد. این گروه خواهان تعمیق دموکراسی از طریق تمرکززدایی، مشارکت مستقیم مردم در تصمیم‌گیری‌های مهم و پاسخ‌گویی بیشتر نهادهای حکومتی و اتحادیه است. این گروه طرفدار شکل‌گیری

اتحادیه اروپا بر اساس اصل هم‌تکمیلی مردم آزادی است که به هم‌بستگی باور دارند. طرفداران این گروه از تمرکز زیاد اتحادیه بر مفاهیم اقتصادی انتقاد می‌کنند و خواهان توجه بیشتر به ارزش‌های اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی هستند.

این گروه در این دوره متشکل از ۵۵ عضو است و چهارمین گروه سیاسی پارلمان اروپا است. بزرگ‌ترین هیأت‌های ملی در این گروه از کشورهای آلمان (۱۴ عضو از حزب سبز / اتحاد ۹۰)، فرانسه (۱۴ عضو از فهرست زیست‌محیطی اروپا و حزب ملت کورسیکا) و بریتانیا (۷ عضو از حزب ملی اسکاتلند، حزب سبز و حزب ولزی پلید کیمرو) هستند.

۵- اصلاح‌طلبان و محافظه‌کاران اروپا

این گروه در سیاست اروپا، با رویکرد راست میانه معمولاً متشکل از دموکرات‌های مسیحی یا محافظه‌کاران است. اصلاح‌طلبان و محافظه‌کاران اروپا پس از گذشت تحولاتی که منجر به شکل‌گیری آن شد در اعلامیه تأسیسی خود که به عنوان اعلامیه پراگ شناخته شد، اصول زیر را مورد تأکید قرار داد:

رقابت و تجارت منصفانه و آزاد، آزادی و مسؤولیت فردی و پاسخ‌گویی دموکراتیک بیشتر، تأمین انرژی پاک با تأکید بر امنیت انرژی، اهمیت خانواده به عنوان سنگ بستر جامعه، تمامیت حاکمیتی دولت ملی در جهت مخالف فدرالیسم اتحادیه اروپا و تأکید بر ماهیت تکمیلی کارکردهای اتحادیه، اصل برتر روابط امنیتی فراتر از امنیت در ناتوی تجدید حیات یافته و حمایت از دموکراسی‌های جوان در سرتاسر اروپا، مهاجرت کنترل شده مؤثر و پایان سوء استفاده از رویه‌های پناهندگی، خدمات عمومی مدرن و کارآمد و حساسیت نسبت به هر دو جامعه شهری و روستایی، پایان دادن به بوروکراسی زاید و افراطی و تعهد

به شفافیت بیشتر و پیروی دقیق از اصول در نهادها و صندوق‌های اتحادیه اروپا و احترام و رفتار مساوی با همه کشورهای جدید و قدیم یا بزرگ و کوچک اتحادیه اروپا. این گروه با داشتن ۵۴ عضو، پنجمین گروه سیاسی پارلمان اروپا محسوب می‌شود. شکل‌گیری این گروه در پارلمان هفتم اروپا تا حد زیادی ناشی از تلاش‌های حزب محافظه‌کار بریتانیا بود که با داشتن ۲۵ نماینده، توانست ۱۵ عضو حزب قانون و عدالت لهستان و ۹ عضو حزب دموکراتیک مدنی جمهوری چک و تعداد دیگری از نمایندگان را با خود همراه نماید. این گروه یک بلوک ضد فدرالیستی در اتحادیه تلقی می‌شود.

۶- چپ متحد اروپا - چپ سبز نوردیک

این گروه پارلمانی تلفیقی از دو سازمان کوچک‌تر چپ متحد اروپا و چپ سبز نوردیک است. برخی از اعضای این گروه متعلق به احزاب کمونیست ملی هستند. برای بررسی دیدگاه‌های چپ اروپا می‌توان به خط‌مشی مشترکی که این حزب در ۲۹ نوامبر ۲۰۰۸ برای انتخابات پارلمان اروپا اتخاذ کرد، توجه کرد. این سند تحت عنوان با هم برای تغییر در اروپا: اروپای قرن ۲۱ نیازمند صلح، دموکراسی، عدالت اجتماعی و هم‌بستگی منتشر شد.

بر اساس این سند، چپ اروپا سیاست خود را بر پایه توسعه اقتصادی و اجتماعی و حمایت از محیط زیست بنا نهاد. هدف این سیاست‌ها دفاع و توسعه دستاوردهای اجتماعی، ارزش‌های هم‌بستگی و همکاری، اشتغال کامل و یک رابطه منطقی با طبیعت است. توجه به دموکراتیک کردن اتحادیه اروپا، حقوق کارگران و موضوع اشتغال، حمایت از حقوق اجتماعی و رفاهی در برابر خصوصی‌سازی، تقویت خدمات عمومی در مقابل اصل رقابت، توجه به جنبه‌های اجتماعی مسایل زیست‌محیطی، بازسازی دموکراتیک اروپا به خصوص از طریق تأکید بر

منشور حقوق بنیادین اتحادیه اروپایی و منشور اروپایی حقوق بشر، طرفداری از گفتگوی بین فرهنگی و تأکید بر آزادسازی نامحدود خدمات فرهنگی، افزایش قدرت قانون گذاری پارلمان اروپا و مشارکت مستقیم مردم در روندهای تصمیم گیری اروپایی و تأکید بر ضرورت سیاست گذاری پناهندگی و مهاجرت بر مبنای کنوانسیون وین از اصول اساسی مورد توجه چپ گرایان است. این گروه با داشتن ۳۵ عضو، ششمین گروه سیاسی پارلمان اروپا محسوب می شود. ۸ عضو از حزب چپ آلمان، ۵ عضو از جبهه چپ فرانسه برای تغییر اروپا و ۵ عضو از حزب کمونیست و بلوک چپ پرتغال، بزرگ ترین هیأت های ملی در این گروه محسوب می شوند.

۷- اروپای آزادی و دموکراسی

به دنبال اعلام نتایج انتخابات ۲۰۰۹ پارلمان اروپا، گروه دموکراسی / مستقل و گروه اتحادیه ای برای اروپای ملتها به عنوان دو گروه سیاسی پارلمان ششم اروپا با توجه به تعداد کم کرسی هایی که به دست آورده بودند، با مشکل مواجه شدند. از این رو این دو گروه برای تأمین حداقل تعداد اعضای مورد نیاز برای تشکیل یک گروه سیاسی در پارلمان هفتم اروپا متحد شدند و گروه اروپای آزادی و دموکراسی را بنیان نهادند. ایدئولوژی این گروه را می توان در عناصری چون بدبینی به اروپا، محافظه کاری ملی، محافظه کاری لیبرال، منطقه گرایی و عوام گرایی راست گرایانه معرفی نمود. این گروه که تحت عنوان بدبینان به اتحادیه هم معرفی می شوند، معتقدند که صلاحیت های اتحادیه اروپا باید کاهش یابد یا از گسترش بیشتر آن جلوگیری شود. برخی از اعضای این گروه از جمله حزب مستقل بریتانیا به خروج کامل کشورشان از اتحادیه اروپا باور دارند. از دیدگاه این گروه، ملتها حق

دارند از سنتها و ارزش های خود حمایت کنند و از ابردولتی اروپا رهایی یابند.

این گروه در حال حاضر تنها ۳۲ کرسی از پارلمان اروپا را در اختیار دارد. در این جمع، حزب مستقل بریتانیا با داشتن ۱۳ عضو و لیگ شمالی ایتالیا با داشتن ۹ عضو، عوامل مؤثر هستند.

۸- غیروابسته ها

عنوان غیروابسته ها در پارلمان اروپا به نمایندگانی اطلاق می شود که عضو هیچ گروه سیاسی نیستند. این نمایندگان می توانند عضو یک حزب ملی یا حزب سیاسی اروپایی باشند، اما از آنجا که تشکیل یک گروه سیاسی در پارلمان اروپا مستلزم عضویت حداقل ۲۵ نماینده از یک چهارم دولت های عضو است، این نفرات نتوانسته و یا نخواستند که در هیچ یک از گروه های سیاسی پارلمان هفتم اروپا عضو شوند. عدم عضویت در گروه های سیاسی به معنای عدم برخورداری از بودجه ها و امکاناتی است که برای این گروه ها در نظر گرفته می شود. به علاوه چنین نمایندگانی از قدرت چندانی برای پیش بردن برنامه های خاص خود برخوردار نیستند.

در دوره هفتم پارلمان اروپا، ۲۷ نماینده غیروابسته تلقی می شوند. ۱۱ حزب ملی از کشورهای بریتانیا، اتریش، رومانی، بلغارستان، بلژیک، هلند، اسپانیا و فرانسه در گروه بندی های سیاسی پارلمان اروپا قرار نگرفته اند.

جمع بندی

پارلمان اروپا یک مجمع فراملی است که حول گروه های ایدئولوژیک متفاوت از دولت های مختلف سازماندهی شده است. در برخی موارد یک گروه سیاسی نماینده رسمی یک حزب سیاسی اروپایی در پارلمان اروپا است و در برخی موارد شاهد ائتلاف سیاسی تعدادی از

احزاب اروپایی، احزاب ملی و سیاستمداران مستقل هستیم. هر گروه سیاسی مجموعه‌ای از اصول مرکزی را دارد و گروه‌هایی که نتوانند چنین اصول مرکزی را به نمایش بگذارند ممکن است پراکنده شوند.

شناخت جهت‌گیری‌های این گروه‌های سیاسی به شناخت احزاب ملی کمک می‌کند. به علاوه این شناخت، نزدیکی جهت‌گیری‌های احزاب سیاسی کشورهای مختلف عضو اتحادیه و در نتیجه چگونگی امکان‌پذیری روند هم‌گرایی اتحادیه را مشخص می‌سازد.

شناخت احزاب مهم در هر گروه سیاسی نشان دهنده میزان نفوذ هر یک از احزاب ملی در پارلمان اروپا

است. با توجه به سهمیه بیش‌تری که برای کشورهای پرجمعیت عضو اتحادیه در نظر گرفته شده است، کشورهای آلمان (با ۹۹ کرسی)، ایتالیا، فرانسه و بریتانیا (هر یک با ۷۲ کرسی)، و لهستان و اسپانیا (هر یک با ۵۰ کرسی) بیش از سایرین در پارلمان اروپا نقش ایفا می‌کنند و نمایندگان حزبی هر کدام از این کشورها در هر گروه تا حد زیادی سایر اعضا را نیز با خود همراه می‌کنند. این در حالی است که اعضای کم‌جمعیت اتحادیه هم‌چون مالت (با ۵ کرسی)، استونی، لوکزامبورگ و قبرس (هر یک با ۶ کرسی)، اسلوونی (با ۷ کرسی) و لتونی (با ۸ کرسی) از وزن چندانی برای پیشبرد خواسته‌های خود در این نهاد دموکراتیک اتحادیه برخوردار نیستند.

حمید زنگنه

نماینده‌ی جمهوری اسلامی ایران - برلین

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی